

SEBASTIAAN NACHTEGAELE, ... HET GRAFMONUMENT

Danny Lannoy

Het museum Sincfale kreeg onlangs een schenking van Nicole Van Steene met belangrijke documenten waaronder een ontwerp-tekening van de grafombe van burgemeester Sebastiaan Nachtegaele. Een korte toelichting van deze belangrijke persoon is hier zeker op zijn plaats.

1829 Op 24 januari werd Sabastiaan geboren als oudste zoon van Joannes Nachtegaele (°Kn 6.01.1799/ + Knokke 1873) en Maria-Theresia Van Damme (°Wsk 16.09.1800/+ Knokke 1870). Joannes was burgemeester te Knokke van 1848 tot 1854 en had een steenbakkerij op het grondgebied van Knokke en Westkapelle. De welstellende familie bewoonde 'Wittehoeve' langs de Graaf Jansdijk. Deze hoeve was reeds bewoond omstreeks 1771 door een Nachtegaele. Van de jeugdijaren van Sebastiaan is weinig of niets bekend evenmin van verdere studies.

1854 Verkozen tot gemeenteraadslid.

1856 Op 20 oktober huwde hij op 27-jarige leeftijd met Rosalie Quataert, dochter van Jacobus en Isabella Van den Broele die omstreeks 1835 te Knokke woonden. Rosalie was wel 24 jaar ouder dan Sebastian. Rosalie was de weduwe van Jan Driessens (+Kn 1855). Het echtpaar bleef kinderloos. Getuigen bij het huwelijk waren: paardensmid Henricus Lamote, herbergier Franciscus Dobbelaere, veldwachter Vanhoutte en herbergier Martinus Van Damme neef van de bruidegom. Sebastiaan en zijn broer Cornelius bezaten landbouwgronden in Knokke, Westkapelle, Heist en Ramskapelle.

1866 Verkozen tot schepen. Hij stelde zich actief op in de gemeenteraad met bijzondere belangstelling voor het onderwijs.

'Wittehoeve' langs de Graaf Jansdijk, gefotografeerd in de jaren '70 (foto D.L.)

1872 Verkozen tot burgemeester van Knokke. Twee personen werden herkozen van de 9 bestaande mandatarissen.

Knokke was toen een verloren dorp aan de kust met een moeilijke verbinding naar het binnenland. De bestuursfuncties werden ingenomen door landbouwers; de secretaris bediende diverse gemeenten, ook in Knokke was dit niet anders. De financiële middelen waren alles behalve en het 'Armbestuur' had zijn handen vol met voedselbedeling en het leveren van kolen.

De geïmproviseerde badplaats kreeg vanaf 1885 stilaan vorm. De kunstschilders vonden hier een onderkomen en Sebastiaan kwam in contact met o.m. Alfred Verwee, die ook instond voor Knokkes eerste verkaveling. In 1891 telde Knokke 1543 inwoners.

Nachtegaele was jarenlang lid van de schuttersgilde St. Sebastiaan en voorzitter ervan vanaf 1891. Tot zijn vriendenkring behoorden Paul Parmentier, schepen en kunstenaar, de familie Lodewijk Van Steene (hoofdonderwijzer) en zijn collega's uit de schuttersgilde.

Sebastiaan was van katholieke huize, wat in de rurale gebieden heel normaal was. In Knokke waren ook liberalen actief maar de populariteit van de figuur speelde een belangrijker rol dan de partijpolitiek. Hij werd geapprecieerd door de collega's en inwoners omwille van zijn inzicht en kennis van zaken.

Tweede woonhuis van Nachtegaele langs de Dorpsstraat, later omgevormd tot pension 'Welkom' van de familie Louis Van Steene.

Burgemeester Sebastiaan Nachtegaele en schepen Pieter Jacxens op een feest van de schuttersgilde St. Sabastiaan.

1891 Halfweg het jaar verhuisde hij naar het dorp en nam zijn intrek in een groot huis langs de Dorpsstraat palende aan de Pepersstraat (later uitgebaat als pension Welkom). Lang heeft hij er echter niet kunnen rentenieren. Zijn echtgenote en hijzelf werden bijgestaan door Eugenie Cuyle en Octavie Waeghe als dienstmeiden. In het bevolkingsregister staat hij ingeschreven als rentenier 'Dorpsstraat 15'.

1893 Ontving het Burgerkruis 1ste Klasse voor 35 jaar trouwe dienst bij de gemeente.

Op 6 december deelde Nachtegaele mede dat hij zijn ontslag zou indienen als burgervader met als reden '*zijne kranke gezondheid*'. Schepen Parmentier en Philippe Tavernier vroegen hem om op zijn beslissing terug te keren wat hij ook deed. Tavernier voegde er nog aan toe '*gij hebt mij laatst vast beloofd in dienst te blijven tot bij de ontbinding van den gemeenteraad en dit is de wensch van de raad*'.

1895 Op 26 oktober nam hij deel aan zijn laatste gemeenteraad. Precies twee maanden later op 26 december sterft hij onverwacht in zijn woning.

In 'La Patrie' van 28.12.1895 stond te lezen: '*Mr Sébastien Nachtegaele, bourgmestre de la commune de Knocke-sur-mer, y est mort des suites d'une longue maladie qui s'est soudainement aggravée*'.

In augustus 1888 had architect Néry uit St. Joost ten Noode een ontwerp getekend voor een grafmonument in natuursteen. Dit gekleurde plan met doorsnede werd door Nachtegaele op 6 september goedgekeurd. De 3 m2 grond op het kerkhof had hij reeds aangekocht op 27.12.1885 (volgens gemeenteraadsverslag). Het bestellen van dergelijke funeraire bouwwerken was niet ongebruikelijk voor die tijd.

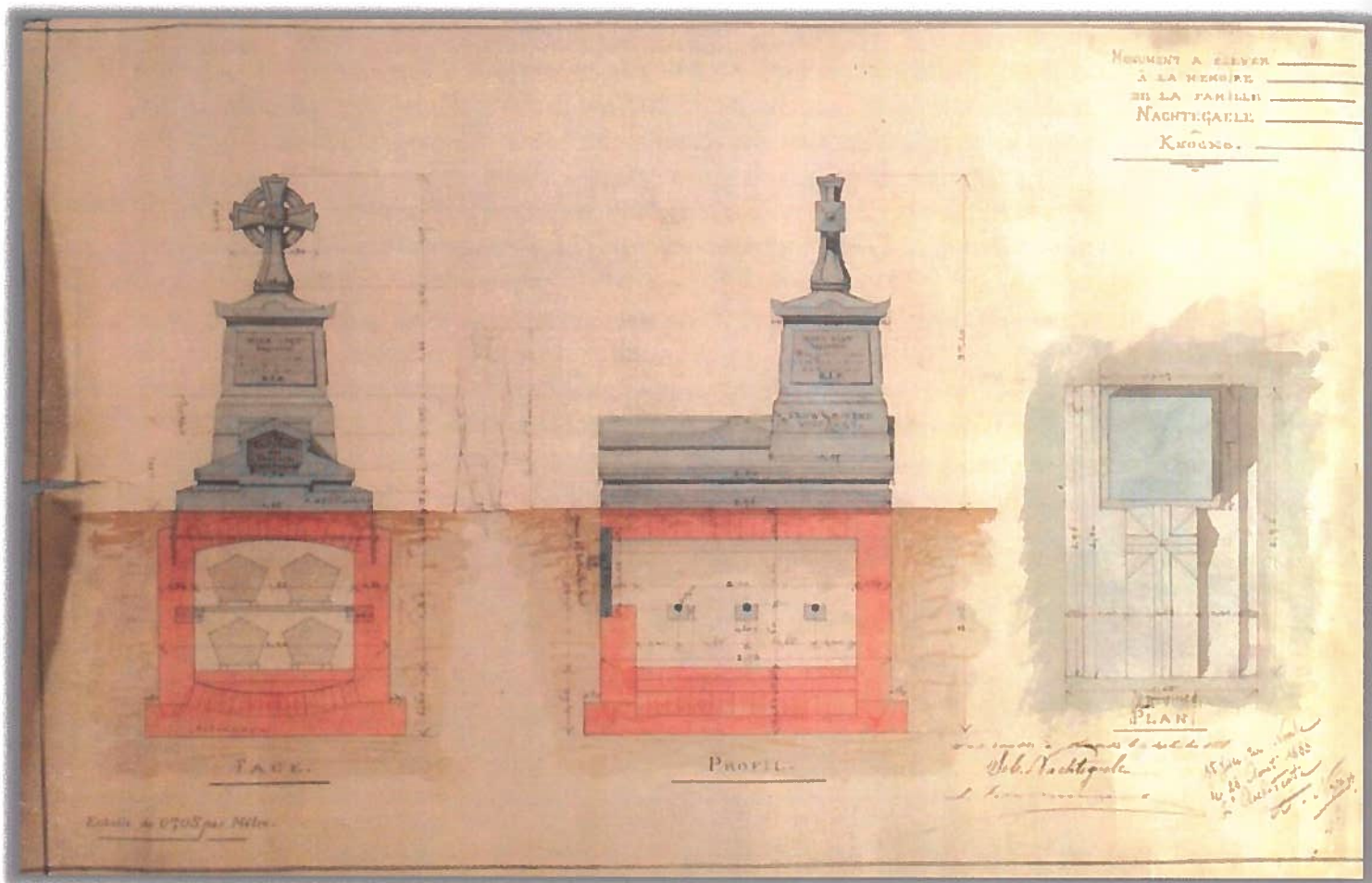
Het opmerkelijke groot grafmonument van de familie Nachtegaele stond vele jaren dicht in de nabijheid van het kerkje. In 1929 werden de graven ontruimd voor de aanleg van een plein en nieuwe wegenis. Een gedeelte oude 'belangrijke' graven werden overgebracht naar de nieuwe gemeentelijke begraafplaats langs de Deklerckstraat. Deze zijn nu nog te vinden links bij de toegangsboog.

De straat waar hij zijn laatste levensjaar doorbracht, kreeg de naam 'Sebastiaan Nachtegaelestraat'.

Het grafmonument op het kerkhof bij de Margaretakerk.

Ontwerptekening van de grafsteen

Grafsteen van de familie Nachtegalee op de gemeentelijke begraafplaats langs de Deklerckstraat.

Bibliografie:

Danny Lannoy, *Knokke & Belle Epoque*, De Distel, 1993.

D.Lannoy, *Van Polderdorp tot Badplaats*, eigen beheer, 1976.

Mieke Van Cauwenberghe, *Sebastiaan Nachtegalee*, in 'Cnoc is ier', nr. 19, jaargang 1982.